

ทรัพย์สินของโรงพยาบาลหรือหน่วยงาน
สังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาค
ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ใครเป็นของทรัพย์สิน

ทรัพย์สินของโรงพยาบาลหรือหน่วยงาน
สังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาค
ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ใครเป็นของทรัพย์สิน

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๗ กระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือหารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรณีทรัพย์สินของโรงพยาบาลและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สูญหายหรือเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดอาญาหรือละเมิดทางแพ่ง ปลัดกระทรวงสาธารณสุขหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจลงนามในใบแต่งตั้งนายเรื่องนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๕) มีความเห็นแตกต่างกันโดยกรรมการเสียงข้างมาก เห็นว่าเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด และกรรมการเสียงข้างน้อยเห็นว่าเป็นอำนาจของปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงจัดให้มีการประชุมใหญ่ กรรมการร่างกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้มีความเห็นตามเรื่องเสร็จที่ ๕/๒๕๒๘ สรุปว่าทรัพย์สินของโรงพยาบาลและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เงินงบประมาณที่จัดซื้อทรัพย์สินดังกล่าวเป็นงบประมาณของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ทรัพย์สินดังกล่าวจึงเป็นของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงสาธารณสุขย่อมเป็นผู้มีอำนาจฟ้องคดีในกรณีที่มีการกระทำละเมิดต่อทรัพย์สินดังกล่าว ส่วนผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่บริหารราชการของจังหวัด จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีดังกล่าว

อนึ่ง ส่วนราชการและหน่วยงานสังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาคของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีทรัพย์สินทั้งที่จัดซื้อจัดจ้างด้วยเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินอื่นๆ หลายอย่าง เช่น รถยนต์ เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ ดังนั้น เจ้าของทรัพย์สินตามกฎหมาย คือ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม โดยเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ผู้ที่มีอำนาจดำเนินการแทนนิติบุคคล คือ ปลัดกระทรวงสาธารณสุขหรือผู้รับมอบอำนาจ ส่วนที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งที่ทำการ นั้น เดิมโฉนดที่ดินผู้ถือกรรมสิทธิ์ คือ กรมอนามัย หรือกรมการแพทย์ หรือกรมการแพทย์และอนามัย หรือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (พ.ศ.๒๕๑๗ เป็นต้นมา) แต่ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๕ วรรคสอง บัญญัติให้กระทรวงการคลังเข้าถือกรรมสิทธิ์แทนกรมดังกล่าวและพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติว่า “มาตรา ๘ ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ ให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ ส่วนการใช้และการจัดหาประโยชน์ให้เป็นไปตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้”

เอกสารประกอบ

๑. ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย)

เรื่องเสร็จที่ ๕/๒๕๒๘

๒. พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๕

๓. พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๘

(สิ่งที่รับมาด้วย (2))
เรื่อง/เลขที่ 5/2528

บันทึก

เรื่อง หรือเกี่ยวกับอำนาจฟ้อง (กรณีทรัพย์สินของโรงพยาบาลหรือสำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดเสียหายเนื่องจากการกระทำละเมิดทางแพ่ง
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขหรือผู้ว่าราชการจังหวัดจะเป็นผู้มี
อำนาจฟ้อง)

กระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือ ที่ สธ ๐๒๐๙/๒/๒๓๒ ลงวันที่ ๘
กรกฎาคม ๒๕๒๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า เมื่อทรัพย์สินของ
โรงพยาบาลหรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งสูญหายหรือได้รับความ
เสียหายเนื่องจากการกระทำผิดอาญาหรือละเมิดทางแพ่ง ในทางปฏิบัติสำหรับการกระทำ
ความผิดอาญาปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายแพทย์
สาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้แทนมีอำนาจดำเนินคดีในชั้นพนักงานสอบสวน อัยการหรือศาล
ส่วนการกระทำละเมิดในทางแพ่ง ปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะลงนามในใบแต่งตั้งนาย
อัยการจังหวัดเป็นผู้ดำเนินคดีในศาลแทน ต่อมาอัยการจังหวัดบางแห่งทักท้วงว่า
ในการดำเนินคดีแพ่งจะต้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงนามในใบแต่งตั้งนาย
เพราะสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคสังกัดจังหวัดตาม
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และผู้
ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติการสั่งซื้อทรัพย์สินนั้น ๆ ตามกฎหมาย กระทรวง
สาธารณสุขจึงไต่หาหรือปัญหานี้ไปยังกรมอัยการ ซึ่งกรมอัยการได้ตอบขอหาว่า
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเป็นราชการบริหาร
ส่วนภูมิภาคตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวง
สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๒๓ มาตรา ๔ ข.(๑) และ (๒)^(๑) ดังนั้น หากมีการ

(๑) มาตรา ๔ ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวง
สาธารณสุข ดังนี้

ฯลฯ

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

(๑) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

(๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ

ละเมิดในทางแพ่งต่อทรัพย์สินของโรงพยาบาลหรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขยอมเป็นผู้ถูกโต้แย้งสิทธิและมีอำนาจฟ้อง ตามนัยมาตรา ๕๔^(๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ส่วนผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๕ จ.ชอ ๕๐^(๓) ชอ ๕๑^(๔)

(๒) มาตรา ๕๔ เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของ บุคคลใดตามกฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอ กติของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจใดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวล กฎหมายนี้

(๓) ชอ ๕๐ ในจังหวัดหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดคนหนึ่งเป็นผู้รับ นโยบายและคำสั่งจากนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มาปฏิบัติภารกิจให้เหมาะสมกับท้องที่และประชาชน และเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาบรรดา ข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับผิดชอบในราชการจังหวัดและอำเภอ และจะให้ให้มีรองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือทั้งรองผู้ว่าราชการ จังหวัดและผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ช่วยปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดได้ รองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับผิดชอบในราชการรองจาก ผู้ว่าราชการจังหวัด

ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด สังกัดกระทรวงมหาดไทย

(๔) ชอ ๕๑ ในจังหวัดหนึ่ง นอกจากจะมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็น หัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบงานบริหารราชการของจังหวัด ดังกล่าวในชอ ๕๐ ให้มีปลัดจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดซึ่งกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ส่งมาประจำทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัด และมีอำนาจ บังคับบัญชาข้าราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมนั้นในจังหวัดนั้น

และข้อ ๕๓ (๕) ได้กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม ในจังหวัดนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัด

(๕) ข้อ ๕๓ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

(๑) บริหารราชการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ

(๒) บริหารราชการตามหลักกระทรวง ทบวง กรม มอบหมายหรือตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล

(๓) บริหารราชการตามคำแนะนำและคำชี้แจงของผู้ตรวจราชการ ในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบ ข้อบังคับของกระทรวง ทบวง กรม หรือมติของ คณะรัฐมนตรีหรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี

(๔) ควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของข้าราชการซึ่งประจำอยู่ใน จังหวัดนั้น และอยู่ในการบังคับบัญชาและรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด ในการนี้ ให้มีอำนาจตรวจตรา แนะนำ ชี้แจง หรือสั่งให้ข้าราชการในจังหวัดนั้นปฏิบัติราชการ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของกระทรวง ทบวง กรม หรือมติของ คณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี หรือยับยั้งการกระทำใด ๆ ของข้าราชการ ในจังหวัดที่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของกระทรวง ทบวง กรม มติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรีไว้ชั่วคราว แล้วรายงานกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง

(๕) ควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตามกฎหมาย

(๖) กำกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานองคการของรัฐบาลหรือ รัฐวิสาหกิจ ในการนี้ให้ มีอำนาจทำรายงานหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน ขององคการของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัด องค์กรของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจ

(๗) บรรจุ แต่งตั้ง โอนตำแหน่ง และลงโทษข้าราชการส่วนภูมิภาค ในจังหวัดตามกฎหมายและตามหลักกระทรวง ปลัดทบวง และอธิบดีมอบหมาย

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติหรือการปฏิบัติราชการ ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับนั้น หรือมติของ คณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจ โดยทำเป็นหนังสือให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหัวหน้า ส่วนราชการประจำจังหวัดคนใดทำการแทนในนามผู้ว่าราชการจังหวัด ตามระเบียบที่ กระทรวงมหาดไทยกำหนดก็ได้

จึงอยู่ในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและถูก
 โต้แย้งสิทธิ จึงมีอำนาจฟ้องได้ด้วยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ทั้งผู้ว่าราชการจังหวัดและ
 ปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงมีอำนาจฟ้อง แต่การดำเนินคดีในชั้นศาลควรรอให้สำนักงาน
 ปลัดกระทรวงสาธารณสุขและผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นโจทก์รวมฟ้องคดีด้วยกัน
 กระทรวงสาธารณสุขเห็นว่าความเห็นของกรมอัยการดังกล่าวขัดกับระเบียบความ
 รับผิดของข้าราชการในทางแพ่ง ซึ่งกำหนดให้จังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบเรียกให้ข้าราชการ
 ชดใช้เงิน จึงได้มีหนังสือหรือกระทรวงการคลัง กระทรวงการคลังโต้ตอบขอหารือว่า
 ผู้มีอำนาจฟ้องในคดีแพ่งคือผู้เสียหายตามกฎหมาย สำหรับอายุความละเมิดให้ก่อนหนึ่งปี
 นับแต่ผู้เสียหายใคร่ถึงตัวผู้กระทำละเมิด ทั้งนี้ ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๕๑๑/๒๕๒๔
 และที่ ๓๒๑๔/๒๕๒๕ กระทรวงสาธารณสุขขอให้กรมอัยการทบทวนเรื่องนี้แก่กรมอัยการ
 ได้มีหนังสือยืนยันความเห็นเดิม กระทรวงสาธารณสุขเห็นว่าความเห็นของกรมอัยการ
 ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการนับอายุความและความรับผิดชอบในศาลอาชกรรมนิยม
 กับทั้งยังเป็นการขัดแย้งกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๒๑๔/๒๕๒๕ ซึ่งศาลฎีกาวินิจฉัยว่า
 ข้าราชการสำนักงานป่าไม้จังหวัดได้ยกข้อเท็จจริงของกรมป่าไม้ ผู้เสียหายในกรณีนี้
 โต้แก่กรมป่าไม้ ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่มีอำนาจฟ้อง เรียกเงินคืน และประกาศของ
 คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ฯ เป็นเพียงกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารราชการ
 แล่นดินและกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารส่วนภูมิภาคเท่านั้น
 ไม่ได้ให้อำนาจแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดในการที่จะดำเนินการแทนหน่วยราชการที่เป็น
 ผู้เสียหาย จึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาดังกล่าว
 คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหา
 ดังกล่าวและฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงการคลัง(กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย
 (กรมการปกครอง) และผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข(สำนักงานปลัดกระทรวง)แล้วเห็นว่า เรื่องนี้
 กระทรวงสาธารณสุขขอให้พิจารณาดำเนินคดีเฉพาะปัญหาทางแพ่ง กล่าวคือ ในการฟ้องคดีแพ่งนั้น
 มาตรา ๕๕(๖) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้บัญญัติหลักเกณฑ์ว่า บุคคลใด

(๖) โปรดดูเชิงอรรถ (๒) หน้า ๒

จะมีอำนาจฟ้องคดีแพ่งใดคดีหนึ่งเมื่อบุคคลนั้นถูกบุคคลอื่นโต้แย้งสิทธิหรือหน้าที่ในทางแพ่งกรณีตามข้อหาข้อนี้จึงมีอยู่ว่าทรัพย์สินของโรงพยาบาลหรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำละเมิดในทางแพ่ง ผู้ใดเป็นผู้ที่ถูกโต้แย้งสิทธิและมีอำนาจฟ้องคดีละเมิดนั้นได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕)ได้พิจารณาถึงอำนาจฟ้องคดีในเรื่องนี้แล้ว มีความเห็นแตกต่างกันเป็น ๒ ฝ่าย

กรรมการร่างกฎหมายฝ่ายข้างมากเห็นว่า ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๒๓ มาตรา ๔ ข.(๑)^(๑) ได้บัญญัติให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข และตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ฯ ข้อ ๑๙^(๒) และข้อ ๒๕^(๓) สำนักงานปลัดกระทรวง

(๑) โปรดดูเชิงอรรถ (๑) หน้า ๑

(๒) ข้อ ๑๙ ให้จัดระเบียบราชการของกระทรวง ดังนี้

(๑) สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี

(๒) สำนักงานปลัดกระทรวง

(๓) กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น เว้นแต่บางกระทรวงเห็นว่าไม่มีความจำเป็นจะไม่แยกส่วนราชการตั้งขึ้นเป็นกรมก็ได้

ในส่วนราชการตาม (๒) และส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตาม (๓)

มีฐานะเป็นกรม

กระทรวงใดมีความจำเป็นจะลองมีส่วนราชการเพื่อทำหน้าที่จัดทำนโยบายและแผน กำกับ เรงรัด และติดตามนโยบายและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง จะจัดระเบียบบริหารราชการโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี เพื่อให้มีสำนักงานนโยบายและแผนเป็นส่วนราชการภายใน ชั้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็ได้

(๔) ข้อ ๒๕ สำนักงานปลัดกระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง และราชการที่คณะรัฐมนตรีมีใ้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ มีปลัดกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวง และในกรณีที่มิทรงปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวงหรือมีทั้งรองปลัดกระทรวงและผู้ช่วยปลัดกระทรวง ในรองปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงรองจากปลัดกระทรวง

ในรองปลัดกระทรวง ผู้ช่วยปลัดกระทรวง และผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานปลัดกระทรวง มีอำนาจหน้าที่ตามที่ปลัดกระทรวงกำหนด

เป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม มีปลัดกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและ
รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวง

สำหรับจังหวัดเป็นนิติบุคคลตามข้อ ๔๔^(๑๐) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๑๔ ฯ มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการฝ่ายบริหาร
ส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัดและรับผิดชอบในราชการของจังหวัดและอำเภอ ซึ่งแบ่ง
ส่วนราชการออกเป็นสำนักงานจังหวัดและส่วนต่าง ๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรมใดตั้งขึ้น
มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรมนั้น โดยมีปลัดจังหวัดและหัวหน้า
ส่วนราชการประจำจังหวัดซึ่งกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ส่งมาประจำทำหน้าที่
เป็นผู้ช่วยเหลือ ทั้งนี้ ตามนัยแห่งข้อ ๕๐^(๑๑) ข้อ ๕๑^(๑๒) และข้อ ๕๔^(๑๓) แห่งประกาศ
ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ฯ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดซึ่งเป็นราชการบริหาร
ส่วนภูมิภาคของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขตามพระราชกฤษฎีกากังเกล้าฯ จึงเป็น
ส่วนราชการของจังหวัดอยู่ในบังคับบัญชาและความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด
ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดไว้ด้วย ทั้งนี้ หากมีการกระทำละเมิดต่อ
ทรัพย์สินของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดอันเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคและเป็นส่วนราชการของจังหวัดซึ่งอยู่ในบังคับบัญชา
และความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้รับผิดชอบ

(๑๐) ข้อ ๔๔ ให้รวมท้องที่หลาย ๆ อำเภอตั้งขึ้นเป็นจังหวัดมีฐานะเป็น
นิติบุคคล การตั้ง ขุด และเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด ไทศราเป็นพระราชบัญญัติ

(๑๑) โปรดดูเชิงอรรถ (๓) หน้า ๒

(๑๒) โปรดดูเชิงอรรถ (๔) หน้า ๒

(๑๓) ข้อ ๕๔ ให้แบ่งส่วนราชการของจังหวัดดังนี้

(๑) สำนักงานจังหวัด มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของจังหวัดนั้น
มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบ

(๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรมใดตั้งขึ้น มีหน้าที่เกี่ยวกับ
ราชการของกระทรวง ทบวง กรมนั้น ๆ มีหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดนั้นเป็น
ผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

ในราชการของจังหวัดตามข้อ ๕๐ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ๖ จึงเป็นผู้ที่
 ถูกโต้แย้งสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายมีอำนาจที่จะฟ้องคดีนั้นได้ และในขณะเดียวกัน
 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขซึ่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นส่วนราชการ
 ที่ขึ้นอยู่กับตรงก้อย่อมเป็นผู้ถูกโต้แย้งสิทธิหรือหน้าที่ด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
 จึงมีอำนาจที่จะฟ้องคดีนั้นได้เช่นเดียวกัน และในการฟ้องคดีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือ
 ปลัดกระทรวงคนใดคนหนึ่งย่อมมีอำนาจฟ้องได้ ส่วนการที่กรมอัยการเห็นว่าควรให้
 ทั้งสองฝ่ายเป็นโจทก์ร่วมกันนั้นเป็นเพียงวิธีการดำเนินคดียอมสุดแต่ผู้ดำเนินคดีจะ
 เห็นควรอย่างไร เพราะเรื่องทำนองนี้มีคำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๑๔/๒๕๒๕ พิพากษาว่า
 จังหวัดไม่มีอำนาจฟ้อง เป็นอำนาจของกรมในราชการส่วนกลาง การพิจารณาพิพากษาอรรถคดี
 เป็นอำนาจหน้าที่ของศาล ถ้าศาลยังมีคํ่าพิพากษาฎีกาตั้งกล่าวก็อาจถูกยกฟ้องอีก
 ส่วนโรงพยาบาลในต่างจังหวัดไม่มีกำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วน
 ราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๒๓ จึงอยู่ที่ขอให้จริงว่า
 โรงพยาบาลดังกล่าวอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือไม่ ถ้าอยู่
 ก็เป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค ถ้าไม่อยู่ก็เป็นราชการบริหารส่วนกลางซึ่งผู้ว่าราชการ
 จังหวัดไม่มีอำนาจฟ้องคดีแพ่งได้ ถึงแม้ว่าโรงพยาบาลนั้นจะตั้งอยู่ในจังหวัดก็ตาม
 อำนาจฟ้องคดีดังกล่าวจึงเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมเจ้าสังกัดในส่วนกลางที่จะดำเนินคดี
 ไปตามปกติฝ่ายเดียว

กรมการร่างกฎหมายฝ่ายข้างบอຍเห็นว่า ตามมาตรา ๔๔(๑๔)
 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนั้น บุคคลใดจะมีอำนาจฟ้องคดีแพ่งได้ก็เมื่อ
 บุคคลนั้นถูกโต้แย้งสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายแพ่ง และการที่จะถือว่าเป็นการโต้แย้ง
 สิทธิใดนั้น จะต้องเป็นกรณีที่ผู้นั้นมีสิทธิตามกฎหมายเสียก่อน เพราะถ้าไม่มีสิทธิตาม
 กฎหมายแล้วก้อย่อมไม่อาจถูกโต้แย้งหรือรบกวนสิทธิได้ สำหรับกรณีที่หาข้อปรากฏว่า
 ทรัพย์สินของโรงพยาบาลหรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้รับความเสียหายเนื่องจาก

(๑๔) โปรดดูเชิงอรรถ (๒) หน้า ๒

การกระทำละเมิดทางแจ้ง สิทธิที่ถูกโต้แย้งถือสิทธิในทรัพย์สิน ซึ่งผู้ที่ถูกโต้แย้งสิทธิ
 ถือเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้น และตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ
 สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้บัญญัติให้สำนักงาน
 สาธารณสุขจังหวัดเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ทรัพย์สิน
 ดังกล่าวจึงอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมี
 หัวหน้าหน่วยงานนั้นเป็นผู้ดูแลแทน เมื่อมีบุคคลโต้แย้งสิทธิการครอบครองดังกล่าว
 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงเป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลได้
 ส่วนผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นตามขอ ๕๐^(๑๕) ขอ ๕๑^(๑๖) และขอ ๕๓^(๑๗) แห่งประกาศของ
 คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ฯ อันเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน
 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารราชการส่วนภูมิภาค
 โดยให้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับ
 รับผิดชอบในราชการจังหวัดและอำเภอ ควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของข้าราชการ
 ซึ่งประจำอยู่ในจังหวัดนั้นให้ปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ฯลฯ อันยังการ
 กระทำใด ๆ ของข้าราชการที่ขัดต่อกฎหมาย ฯลฯ แล้วรายงานกระทรวง ทบวง
 กรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เป็นอำนาจในการบังคับบัญชา และเมื่อ
 พิจารณาประกอบกับการแบ่งส่วนราชการของจังหวัดสามขอ ๕๕ แล้วเห็นได้ว่า หน้าที่
 เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับส่วนราชการต่าง ๆ
 ซึ่งกระทรวง ทบวง กรมใดตั้งขึ้น โดยมีหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดนั้นเป็น
 ผู้ปกครองบังคับบัญชา ดังนั้น กระทรวง ทบวง กรมจึงยังเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับ
 งานส่วนภูมิภาคในหน้าที่ของตน เว้นแต่ไม่มีกฎหมายหรือไม่มีกรมมอบอำนาจให้ผู้ว่า
 ราชการจังหวัดดำเนินการแทนหน่วยงานราชการที่เสียหายได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดก็ย่อมไม่มี
 อำนาจดำเนินการฟ้องคดีได้

(๑๕) โปรดดูเชิงอรรถ (๓) หน้า ๒

(๑๖) โปรดดูเชิงอรรถ (๔) หน้า ๒

(๑๗) โปรดดูเชิงอรรถ (๕) หน้า ๓

(๑๘) โปรดดูเชิงอรรถ (๑๓) หน้า ๖

เนื่องจากความเห็นของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕ แตกต่างกันในสาระสำคัญ เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นสมควรจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายเพื่อพิจารณาปัญหาดังกล่าว ตามนัยข้อ ๑๔(๓) (๑๔) แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการประชุมกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๒๒

คณะกรรมการกฤษฎีกา(ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย)ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวและฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงการคลัง(กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย(กรมอัยการ) และผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข(สำนักงานปลัดกระทรวง) แล้ว เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕ ฝ่ายข้างน้อยว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕(๒๐) นั้นอำนาจฟ้องในทางแพ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้นั้นถูกโต้แย้งสิทธิตามกฎหมายแพ่ง และการที่บุคคลใดจะถูกโต้แย้งสิทธิในนั้นบุคคลนั้นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมายอยู่แล้ว โดยที่กรณีนี้หากรือนั้นเป็นกรณีที่มีผู้กระทำละเมิดต่อทรัพย์สิน จึงเป็นการโต้แย้งสิทธิในทรัพย์สิน ต้องพิจารณาจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๔ ซึ่งมาตรา ๑๓๓๖(๒๑) ได้บัญญัติให้เจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจากผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้ และมีสิทธิ

(๑๔) ข้อ ๑๔ เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจพิจารณาจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

ฯลฯ

(๓) ความเห็นของกรรมการร่างกฎหมายในคณะแตกต่างกันในสาระสำคัญ แต่กรรมการร่างกฎหมายมิได้ขอให้มีการประชุมใหญ่ตามข้อ ๑๓ (๒)

ฯลฯ

(๒๐) โปรดดูเชิงอรรถ (๒) หน้า ๒

(๒๑) มาตรา ๑๓๓๖ ภายในบังคับแห่งกฎหมาย เจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิใช้สอยและจำหน่ายทรัพย์สินของตนและได้ซึ่งดอกผลแห่งทรัพย์สินนั้น กับทั้งมีสิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจากผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้ และมีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

ขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อพิจารณาประกอบกับเรื่องละเมิดตามมาตรา ๕๒๐^(๒๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งบัญญัติว่า "ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายแก่.....ทรัพย์สินหรือสิทธิ..... ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น" แล้วเห็นได้ว่า คำว่า "ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายต่อทรัพย์สินหรือสิทธิ" นั้น "เขา" ในที่นี้ หมายถึงเจ้าของหรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สินนั้นเอง ดังนั้น ผู้ใดเป็นเจ้าของหรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สินผู้นั้นก็เป็นผู้มีอำนาจฟ้องสำหรับทรัพย์สินของโรงพยาบาลหรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนั้นปรากฏว่าเงินงบประมาณที่จัดซื้อทรัพย์สินดังกล่าวเป็นงบประมาณของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ทรัพย์สินดังกล่าวจึงเป็นของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขยอมเป็นผู้มีอำนาจฟ้องคดีในกรณีที่มีผู้กระทำความผิดต่อทรัพย์สินดังกล่าว

ส่วนผู้ว่าราชการจังหวัดแม่จะมีอำนาจบังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของจังหวัดตามข้อ ๕๐^(๒๓) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ก็ตาม แต่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวเป็นกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารราชการและ

(๒๒) มาตรา ๕๒๐ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

(๒๓) โปรดดูเชิงอรรถ (๓) หน้า ๒

๑๑

กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารราชการของจังหวัด อำนาจ
ของผู้ว่าราชการจังหวัดตามข้อ ๕๐ ดังกล่าว จึงเป็นเพียงอำนาจในทางบริหาร
ไม่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะฟ้องคดีผู้กระทำละเมิดต่อทรัพย์สินของส่วนราชการอื่นได้
และมีได้ให้อำนาจแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะเป็นผู้ดำเนินการแทนส่วนราชการใน
ส่วนกลางที่ เป็นผู้เสียหายได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีกรณีที่มีผู้กระทำ
ละเมิดต่อทรัพย์สินของโรงพยาบาลหรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๒๘

พระราชบัญญัติ

ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘

เป็นปีที่ ๓๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่
รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัด หรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ที่ราชพัสดุ หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

(๒) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกันเป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและขององค์การปกครองท้องถิ่นไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ

มาตรา ๕ ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ

ฉบับพิเศษ หน้า ๓

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๔ .ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

บรรดาที่ราชพัสดุที่กระทรวง ทบวง กรมใดได้มาโดยการเวนคืนหรือการแลกเปลี่ยนหรือโดยประการอื่น ให้กระทรวงการคลังเข้าถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุนั้น ทั้งนี้ยกเว้นที่ดินที่ได้มาโดยการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการที่ราชพัสดุ” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธาน ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม อธิบดีกรมที่ดิน ผู้อำนวยการสำนักผังเมืองเป็นกรรมการ อธิบดีกรมธนารักษ์เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการกองรักษาที่หลวง กรมธนารักษ์เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาประโยชน์ เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ

หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ให้ตราเป็นกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ชรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันนี้ไม่มีกฎหมายว่าด้วยการปกครองดูแลรักษาที่ราชพัสดุให้เป็นไปโดยมีระเบียบและหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ทำให้เกิดปัญหายุ่งยากในทางปฏิบัติหลายประการ สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบที่ราชพัสดุขึ้นโดยเฉพาะ โดยให้กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการนี้ เพื่อการประหยัดและขจัดปัญหางานซ้ำและซ้อนกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

พระราชบัญญัติ

ที่ราชพัสดุ

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ส่วนราชการ” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือศาลหรือองค์กรอัยการ หรือรัฐสภา

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐบาล องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานในกำกับของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แต่ไม่รวมถึงส่วนราชการ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการที่ราชพัสดุ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ ที่ราชพัสดุ ได้แก่

- (๑) อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด
- (๒) ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ
- (๓) ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย

มาตรา ๗ อสังหาริมทรัพย์ดังต่อไปนี้ ไม่เป็นที่ราชพัสดุ

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน แต่ไม่รวมถึงที่ดินรกร้างว่างเปล่าที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย

(๒) อสังหาริมทรัพย์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน

(๓) อสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) อสังหาริมทรัพย์ขององค์การมหาชน ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินขององค์การมหาชนนั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๕) อสังหาริมทรัพย์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินของสถานศึกษานั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๖) อสังหาริมทรัพย์ของหน่วยงานของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐนั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๗) อสังหาริมทรัพย์ที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติยกเว้นไว้ไม่ให้ถือเป็นที่ราชพัสดุ

มาตรา ๘ ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ

ให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ ส่วนการใช้และการจัดหาประโยชน์ให้เป็นไปตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒

คณะกรรมการที่ราชพัสดุ

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการที่ราชพัสดุ” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมที่ดิน และอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านที่ดิน หรือด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ จำนวนสามคน เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมธนารักษ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้อธิบดีกรมธนารักษ์แต่งตั้งข้าราชการของกรมธนารักษ์จำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

มาตรา ๔๘ ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๙ เพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๙ การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุที่ได้ดำเนินการแล้วหรืออยู่ระหว่างการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๘ เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้มีการประกาศเชิญชวนให้เอกชนร่วมลงทุนแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ จนกว่าจะได้ลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้ทำการคัดเลือกให้ร่วมลงทุนแล้ว จึงให้ดำเนินการต่อไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๘

ในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด

มาตรา ๕๐ การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุโครงการใดที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งทำให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร และขาดความคล่องตัวในการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ ประกอบกับไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย ทำให้เกิดปัญหาการบุกรุกที่ดินดังกล่าว และยังขาดหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักร และทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล โดยกรณีจำเป็นต้องให้มีคณะกรรมการที่ราชพัสดุ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ รวมทั้งกำหนดโทษอาญาสำหรับกรณีที่มีการบุกรุกที่ราชพัสดุ เพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน พ.ศ. ๒๕๖๑
สำหรับหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลางสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ชื่อหน่วยงาน : ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

วัน/เดือน/ปี : ๘ มกราคม ๒๕๖๕

หัวข้อ: ทรัพย์สินของโรงพยาบาลหรือหน่วยงานสังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาคของสำนักงานปลัดกระทรวง
สาธารณสุข ใครเป็นเจ้าของทรัพย์สิน รวบรวมโดย นายเสมอ กาฬภักดิ์

รายละเอียดข้อมูล (โดยสรุปหรือเอกสารแนบ)

ทรัพย์สินของโรงพยาบาลหรือหน่วยงานสังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาคของสำนักงานปลัดกระทรวง
สาธารณสุข ใครเป็นเจ้าของทรัพย์สิน รวบรวมโดย นายเสมอ กาฬภักดิ์

Link ภายนอก: ไม่มี

หมายเหตุ:

ผู้รับผิดชอบการให้ข้อมูล

สุชาภา วรินทร์เวช

(นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช)

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

วันที่ ๘ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕

ผู้อนุมัติรับรอง

สุชาภา วรินทร์เวช

(นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช)

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ (หัวหน้า)

วันที่ ๘ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕

ผู้รับผิดชอบการนำข้อมูลขึ้นเผยแพร่

พศวีร์ วัชรบุตร

(นายพศวีร์ วัชรบุตร)

นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

วันที่ ๘ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕